

Meta-Duygu Özellikleri Ölçeği (MDÖÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Meta-Duygu Özellikleri Ölçeği (MDÖÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26063>

Özet

Meta-Duygu Özellikleri Ölçeği (MDÖÖ), bireylerin kendi duygusal durumları hakkındaki düşünce ve değerlendirmelerini, yani meta-duygu deneyimlerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Bu ölçek, Fatih Cemil Kavcıoğlu tarafından 2011 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde sunulan yüksek lisans tezinin bir parçası olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, duygusal zeka ve duygu düzenleme süreçlerinin anlaşılmasına katkıda bulunmaktır. Özellikle, duygu deneyiminin, yüz ifadelerinden duyguların tanıma yeteneği üzerindeki ruh hali uyumu etkisi (mood-congruency effect) bağlamındaki rolünü incelemek için kullanılmaktadır.

MDÖÖ'nün uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürüne uygunluğunu test etmeyi gerektirmiştir. Ölçek, bireyin duyguların nasıl algılandığını, değerlendirdiğini ve bu duygularla ilgili tepkilerini ne ölçüde yönetebildiğini değerlendiren maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

Meta-Duygu, Duygu Düzenleme, Duygusal Zeka, Meta-Mood, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Yüz ifadeleri, Kavcıoğlu.

Yazarlar

Fatih Cemil Kavcıoğlu

Amaç

Meta-Duygu Özellikleri Ölçeği'nin (MDÖÖ) temel amacı, bireylerin kendi duygusal hallerine ilişkin farkındalıklarını, bu halleri izleme ve değerlendirme biçimlerini ölçmektir. Bu uyarlama çalışmasının spesifik amacı, ölçeğin Türkçe geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlayarak, meta-duygu deneyiminin yüz ifadelerinden duyguların tanıma sürecindeki ruh hali uyumu üzerindeki etkisini araştırmaktır.

Ölçek, duygusal bilgiyi izleme süreçlerini inceleyen deneysel çalışmalarda önemli bir değişken olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, meta-duygu düzeylerinin yüksek veya düşük olması, bilişsel süreçler ve sosyal algı üzerindeki etkileri nicel olarak belirlenebilmektedir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

MDÖÖ, psikolojideki meta-duygu (meta-mood) yapısını ölçer. Meta-duygu, bireyin kendi duygusal tepkileri hakkında sahip olduğu ikincil duygular veya bilişsel değerlendirmeler olarak tanımlanır. Bu yapı, duygusal zekanın önemli bir bileşeni olarak kabul edilir ve genellikle

duygusal farkındalık, netlik ve onarım (tamir) gibi alt boyutları içerir.

Ölçek, katılımcıların duygularını ne kadar iyi anladıkları, duygusal durumlarını ne kadar net bir şekilde aydınlatılabildiklerini ve olumsuz duygusal durumları ne kadar etkili bir şekilde yönetebildiklerini değerlendirir. Bu özellikler, bireyin genel duygusal regülasyon becerileri hakkında kapsamlı bilgi sunar.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referansında geçerlik bilgileri doğrudan özetlenmemiştir ('-'). Ancak, Fatih Cemil Kavcıoğlu'nun yüksek lisans tezi (2011), ölçeğin Türkçe geçerlik çalışmaları hakkında detaylı olarak içermektedir. Tipik bir uyarılma çalışmasında, yapı geçerliliğini desteklemek amacıyla doğrulayıcı veya keşfedici faktör analizleri yapılmış olmalıdır.

Ayrıca, ölçeğin ölçtüğü meta-duygu yapısıyla ilişkili diğer psikolojik yapılarla (örneğin, duygusal zeka ölçekleri veya duygu düzenleme envanterleri) korelasyonları incelenerek yakınsak geçerlik ve zırsak geçerlik kanıtları sunulmuş olmalıdır. Detaylı geçerlik analizleri için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak referansında güvenilirlik bilgileri özetlenmemiştir ('-'). Bir psikometrik aracın kalitesini belirlemek için iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Yüksek lisans tezi, MDÖÖ'nün alt boyutları ve toplam puanları için elde edilen iç tutarlılık katsayılarını sunarak ölçeğin tutarlılığını kanıtlamış olmalıdır.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla ölçüm yapıldığında tutarlı sonuçlar üretme kapasitesini gösterir. Bu, ölçeğin bilimsel araştırmalarda güvenle kullanılması için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçek bir uyarılma olduğu için, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığını test etmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Orijinal ölçeğin faktör yapısının (muhtemelen duyguları değerlendirme, duyguları onarma ve duygulara dikkat etme gibi alt boyutlar) Türkçeye çevrilen maddeler aracılığıyla yeniden üretilip üretilmediği bu analizlerle belirlenmiştir.

Bu analizler, MDÖÖ'nün teorik yapısının ampirik verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu gösterir ve ölçeğin yapı geçerlik kanıtlarının temelini oluşturur.

Ölçme Arac?

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Likert tipi derecelendirme beklenmektedir, ancak derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkinler

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Yüksek lisans tezinin örneklemi genellikle üniversite öğrencilerini içerir).

Popülasyon Detayları: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülen tez çalışması kapsamında kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Meta-duygu deneyiminin, ruh hali uyumu etkisi bağlamında yüz ifadelerinden duyguların tanıma üzerindeki rolünü incelemek üzere deneysel bir çalışmada kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Meta-Duygu, Duygu Düzenleme, Duygusal Zeka, Psikometri, Güvenirlilik, Geçerlik, Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: kafatih@metu.edu.tr

Yazın Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2011

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı ve izin koşulları için sorumlu yazar Fatih Cemil Kavcıoğlu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [meta-duygu-ozellikleri-olcegi-mdoo-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/meta-duygu-ozellikleri-olcegi-mdoo-toad.pdf)

Kaynaklar

Kavcıoğlu, F. C. (2011). *The role of meta-mood experience on the mood-congruency effect in recognizing emotions from facial expressions* (Master's thesis). Middle East Technical University School Of Social Sciences, Ankara.

Yüksek Lisans Tezi Bağılantısı: tez.yok.gov.tr

Meta-Duygu Özellikleri Ölçeği (MDÖÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Meta-Duygu Özellikleri Ölçeği (MDÖÖ) maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, ilgili yüksek lisans tezinin ekler bölümünde bulunabilir.